

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR XI

САРАЈЕВО, 20.09.2018.

БРОЈ/ NUMBER 1

ЖИВОТНА СРЕДИНА

ENVIRONMENT

КОРИШЋЕЊЕ ВОДА И ЗАШТИТА ВОДА ОД ЗАГАЂИВАЊА У ИНДУСТРИЈИ, 2017. године

UTILIZATION AND PROTECTION OF WATER AGAINST POLLUTION IN INDUSTRY, 2017

Снабдијевање водом индустријских предузећа у 2017. години је износило укупно 82.401.000 м³, при чему је подручје В - Вађење руде и камена заступљено са 12,9%, а подручје С - Прерађивачка индустрија са 87,1%.

Према поријеклу вода за снабдијевање предузећа, вода из водотока је заступљена са 34,1%, вода из акумулација са 29,6%, вода из подземних вода 15,8%, вода из јавног водовода 6,5%, остатак од 12,6% односи се на воду из извора и других система.

Укупна количина искориштене воде у 2017. години је за 6,5% мања у односу на претходну годину.

Од укупне количине за производњу је кориштено 48,4%, за хлађење 43,3%, а остатак од 8,2% за санитарне потребе и остале намјене.

Количина испуштене употребљене воде је за 4,9% већа у односу на претходну годину. Из подручја В испуштено је 8,8% воде, а из подручја С испуштено је 91,2% воде.

Од укупно испуштених отпадних вода учешће пречишћених вода је 63,1%, учешће загађених вода је 16,6%, а учешће не загађених отпадних вода 20,3%.

По први пут се даје и заступљеност различитих типова третмана отпадних вода. Примарни третман је кориштен за 70,1%, секундарни за 7,8% и терцијарни за 22,2% од укупно пречишћених вода.

Дошло је и до смањења количина загађене воде испуштене у околиш у односу на 2016 годину у износу од 17,7%.

In 2017 the water supply of industrial activities reached the total of 82.401.000 m³, in which the share of section B - Mining and quarrying was 12,9% and of section C - Manufacturing 87,1%.

According to the origin of water supply companies, water from a watercourse represented with 34,1%, water reservoirs is represented with 29,6%, groundwater 15,8%, public water supply 6,5%, and the rest of 12,6% relates to water from sources and other systems.

The total amount of water used in 2017 decreased for 6,5% compared to year ago.

Of that used for the production was 48,4% and 43,3% for cooling and the rest of 8,2% for sanitary purposes and other purposes.

The amount of water supplied to companies increased 4,9% compared to year ago. The sector B is represented by 8,8% of discharged water and section C by 91,2% of discharged water.

Out of total discharged water 63,1% was purified, 16,6% was polluted and 20,3% was discharged as unpolluted waste water.

For the first time, the different types of wastewater treatment are also represented. Primary treatment was used for 70,1%, secondary by 7,8% and tertiary by 22,2% of total treated water.

There has also been a decrease in the amount of polluted water discharged into the environment in relation to 2016 in the amount of 17,7%.

Табела 1. СНАБДИЈЕВАЊЕ ВОДОМ, `000 м³

Table 1. Water supply, `000 m³

		Искоришћене количине воде/Volume of water used								
		Укупно Total	Из јавног водовода From public water supply networks	Из других система From other systems	Из властитог водозахвата From own water supplies					
					Подземне воде Ground waters	Извор и Spring s	Водотоци Watercourses			Акумулациј е Reservoirs
Укупно		82.401	5.347	10.409	13.046	1.151	28.089	24.359	<i>Total</i>	
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	10.651	840	3.545	2.442	108	2.818	897	B MINING AND QUARRYING	
05	Вађење угљена и лигнита	3.001	685	0	1.778	1	511	26	05 Mining of coal and lignite	
07	Вађење металних руда	2.337	76	0	36	23	2.202	0	07 Mining of metal ores	
08	Вађење осталих руда и камена	5.313	80	3.545	628	83	105	871	08 Other mining and quarrying	
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	71.750	4.506	6.864	10.603	1.043	25.271	23.462	C MANUFACTURING	
10	Производња прехранбених производа	3.122	1.281	14	1.699	127	0	1	10 Manufacture of food products	
11	Производња пића	2.099	511	0	951	637	0	0	11 Manufacture of beverages	
12	Производња дуванских производа	19	19	0	0	0	0	0	12 Manufacture of tobacco products	
13	Производња текстила	214	127	56	10	22	0	0	13 Manufacture of textiles	
14	Производња одјеће	190	95	7	87	0	0	0	14 Manufacture of wearing apparel	
15	Производња коже и сродних производа	566	164	0	402	0	0	0	15 Manufacture of leather and related products	
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња производа од сламе и плетарских материјала	291	174	7	48	38	24	1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials	
17	Производња папира и производа од папира	13.897	15	0	96	0	13.786	0	17 Manufacture of paper and paper products	
18	Штампање и умножавање снимљених записа	32	30	2	0	0	0	0	18 Printing and reproduction of recorded media	
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	5.640	98	0	1.084	0	1.270	3.188	19 Manufacture of coke and refined petroleum products	
20	Производња хемикалија и хемијских производа	6.751	100	6.493	10	26	122	0	20 Manufacture of chemicals and chemical products	
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	69	62	0	7	0	0	0	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	106	85	6	13	1	1	0	22 Manufacture of rubber and plastic products	
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	881	246	221	147	29	180	59	23 Manufacture of other non – metallic mineral products	
24	Производња базних метала	36.883	807	0	5.946	147	9.769	20.213	24 Manufacture of basic metals	
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	363	307	15	28	6	8	0	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
26	Производња рачунара те електроничких и оптичких производа	46	44	0	2	0	0	0	26 Manufacture of computer, electronic and optical products	
27	Производња електричне опреме	35	29	0	6	0	0	0	27 Manufacture of electrical equipment	
28	Производња машина и уређаја, д. н.	66	65	0	1	0	0	0	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.	
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	111	82	29	1	0	0	0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-- trailers	
30	Производња осталих превозних средстава	23	15	0	0	8	0	0	30 Manufacture of other transport equipment	
31	Производња намјештаја	299	105	16	65	3	110	0	31 Manufacture of furniture	
32	Остала прерађивачка индустрија	7	6	0	0	0	1	0	32 Other manufacturing	
33	Поправак и инсталирање машина и опреме	41	39	0	2	0	0	0	33 Repair and installation of machinery and equipment	

Табела 2. КОРИШЋЕЊЕ ВОДА, `000 м³
Table 2. Water utilisation, `000 m³

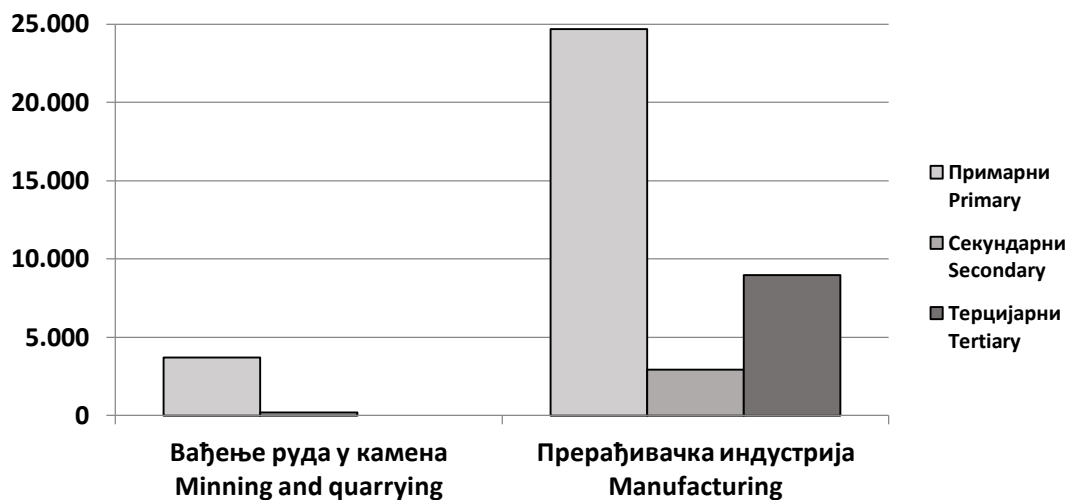
	Укупно Total	За технолошки процес/For technological process				За санитарне потребе For sanitary purposes	За остале намјене For other purposes	Total
		За производњу For production		За хлађење For cooling				
		Свега Total	Утрошен о Spent	Свега Total	Утрошен о Spent			
Укупно	79.648	38.586	5.062	34.517	8.694	3.317	3.227	<i>Total</i>
В ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	10.638	9.407	4.319	97	1	573	561	B MINING AND QUARRYING
05 Вађење угљена и лигнита								05 Mining of coal and lignite
07 Вађење металних руда	3.001	2.195	-	2	-	422	383	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	2.337	2.217	-	-	-	62	59	08 Other mining and quarrying
	5.300	4.996	4.319	95	1	89	120	
С ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	69.009	29.180	743	34.420	8.693	2.744	2.666	C MANUFACTURING
10 Производња прехранбених производа								10 Manufacture of food products
11 Производња пића								11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	2.921	1.688	125	381	78	309	542	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	2.108	1.490	383	110	28	88	420	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	19	6	2	1	-	7	5	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и сродних производа	200	133	-	36	4	28	4	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и Производња папира и производа од папира	190	103	-	3	3	76	8	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	450	324	-	-	-	121	6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	255	108	7	3	3	86	58	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних	13.193	12.188	84	900	120	62	43	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	32	10	-	1	-	21	1	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских	4.943	1.399	-	2.898	774	258	388	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	6.614	6.450	8	101	79	55	9	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	69	25	1	1	-	36	7	23 Manufacture of other non – metallic mineral products
24 Производња базних метала	99	14	-	33	2	42	9	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	916	677	133	45	74	112	84	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара те електроничких и оптичких производа	36.049	4.207	-	29.823	7.520	1.048	972	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	350	134	1	48		133	35	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и уређаја, д. н.	46	33	-	-	-	9	5	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	35	4	-	-	2	24	7	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих превозних средстава	66	31	-	2	-	30	4	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100	41	-	6	4	41	12	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	23	9	-	9	-	4	1	32 Other manufacturing
33 Поправак и инсталирање машина и опреме	281	87	-	18	3	131	45	33 Repair and installation of machinery and equipment
В ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	7	3	-	1	-	2	1	
05 Вађење угљена и лигнита	41	18	-	-	-	20	3	

Табела 3. ИСПУШТЕНА ОТПАДНА ВОДА, `000 м<sup>3</sup>Table 3. Discharged waste water, `000 m³

KD BiH	Укупно Total	Не загађене Unpolluted	Загађене Polluted	Пречишћене Treated				NACE		
				Укупно Total	Примарн и Primary	Секундарн и Secondary	Терцијар ни Tertiary			
				64.251	13.064	10.662	40.525		28.388	3.151
B	ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	5.645	278	1.444	3.923	3.718	205	0	B	MINING AND QUARRYING
05	Вађење угљена и лигнита	3.025	236	1.081	1.632	1.456	176	-	05	Mining of coal and lignite
07	Вађење металних руда	2.337		117	2.220	2.202	18	-	07	Mining of metal ores
08	Вађење осталих руда и камена	309	42	246	71	60	11	-	08	Other mining and quarrying
C	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	49.109	12.786	9.218	36.602	24.671	2.945	8.986	C	MANUFACTURING
10	Производња пехрамбених произвола	2.327	86	845	1.396	979	245	172	10	Manufacture of food products
11	Производња пића	1.585	69	734	782	646	115	21	11	Manufacture of beverages
12	Производња дуванских	17	3	11	3	3	-	-	12	Manufacture of tobacco products
13	Производња текстила	197	87	57	53		-	53	13	Manufacture of textiles
14	Производња одјеће	186	0	101	85	85	-	-	14	Manufacture of wearing apparel
15	Производња коже и сродних производа	446	0	135	311	39	-	272	15	Manufacture of leather and related products
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња производа од сламе и плетарских материјала	227	1	217	9	9	-	-	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Производња папира и производа од папира	13.294	3.776	866	8.652	400	-	8.252	17	Manufacture of paper and paper products
18	Штампање и умножавање снимљених записа	33	1	32	0	-	-	-	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	4.623	1.469	870	2.284	242	2.042	-	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Производња хемикалија и хемијских производа	7.610	1	45	7.564	7.538	25	1	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	66	2	38	26	16	10	-	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	95	10	77	8	4	4	-	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	451	68	126	257	194	50	13	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Производња базних метала	26.566	7.167	4.512	14.887	14.300	387	200	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	343	12	227	104	98	4	2	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара те електроничких и оптичких производа	47	2	5	40	40	-	-	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	32	2	30	0	-	-	-	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и уређаја, д. н.	66	2	30	34	28	6	-	28	Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	96	10	72	14	12	2	-	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих превозних средстава	12	0	11	1	1	0	-	30	Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	239	18	146	75	21	54	-	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	7	0	4	3	1	2	-	32	Other manufacturing
33	Поправак и инсталирање машина и опреме	41	0	27	14	14	-	-	33	Repair and installation of machinery and equipment

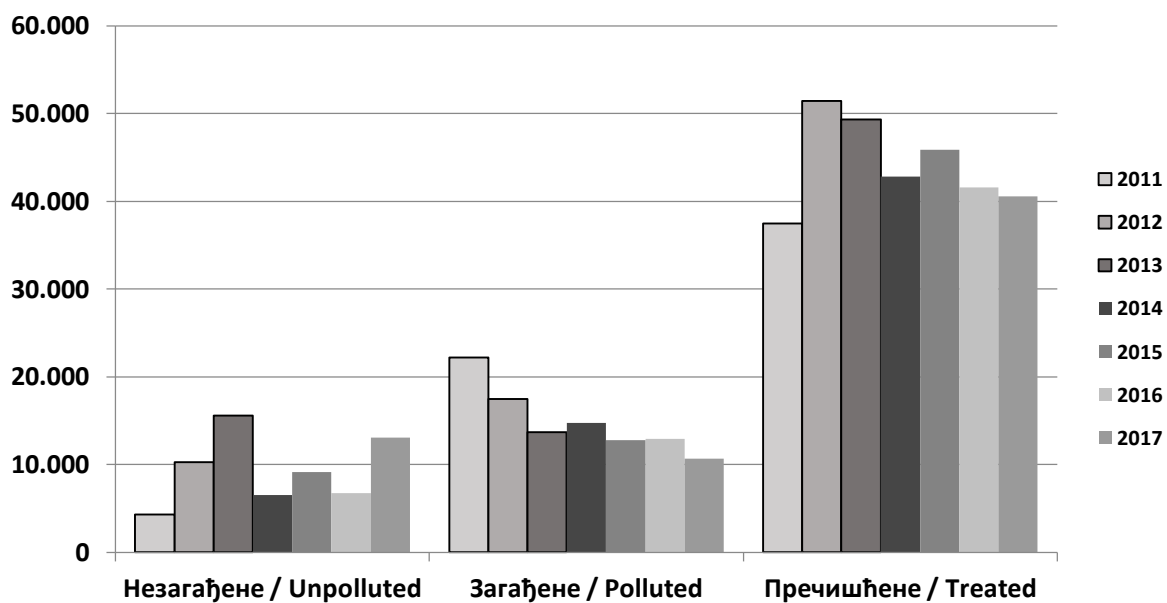
Графикон 1. ОТПАДНЕ ВОДЕ ПРЕМА ТИПУ ТРЕТМАНА ВОДЕ И ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ, `000 м³

Graph 1. Waste water discharge by type of water treatment and type of economic activities, `000 m³

Графикон 2. ИСПУШТАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА ПРЕМА ТИПУ ТРЕТМАНА ВОДЕ, `000 м³

Graph 2. Waste water discharge by type of water treatment, `000 m³

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Подаци о коришћењу вода и заштити вода од загађивања у индустрији добијени су на основу редовног статистичког истраживања – Годишњи извјештај о кориштењу вода и заштити вода од загађивања у индустрији (VOD-1).

Извјештај подносе предузећа чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности разврстана у подручја: В - Вађење руда и камена, С – Прерађивачка индустрија, која користе и испуштају воду, независно од водозахвата и водопријемника отпадних вода. Обухваћене су и индустријске јединице неиндустријских предузећа.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Под снабдијевањем водом подразумијевају се све количине воде којом су се предузећа/трговачка друштва снабдијевала, без обзира на то да ли су те воде искориштене за властите потребе или су продане другим корисницима. Узете количине воде одређују се на основи водомјера. Ако нема водомјера, количине захваћених вода процијењују се према нормативима за одређену дјелатност или се узимају из пројекта. Подаци о снабдијевању водом дати су према поријеклу вода: из јавног водовода, других система или властитог водозахвата, а властити водозахват може бити из подземних вода, извора, водотока, језера, акумулација или мора.

Отпадне воде су количине воде које се последице употребе третирају као отпадне воде у извјештајној години. У отпадне воде нису укључене проточне воде из хидроелектрана.

Под кориштењем вода подразумијевају се све количине кориштене воде у току године којима се извјештајна јединица користила за своје потребе. Ту припадају количине вода коришћене за технолошки процес (производњу и хлађење те утршене (везане) воде у процесу производње и утршене – испарене воде у процесу хлађења), за санитарне потребе и остале намјене.

Пречишћавање отпадних вода у било којем не-јавном систему пречишћавања, као што су индустријска постројења за пречишћавање отпадних вода или уређаји за пречишћавање хотела, војних кампова итд., који не спадају под независно пречишћавање вода. Искључене из ове категорије су воде које се пречишћавају септичким јамама.

NOTES ON METHODOLOGY

Data presented by this release were provided by the Annual report on utilisation and protection of waters against pollution in industry (VOD-1).

The report is presented by enterprises whose principal activity according to the Classification of activities is classified into the following sections: B - Mining and quarrying, C - Manufacturing, which use and discharge waters, irrespective of water capture and recipient of waste waters. Industrial units of non-industrial enterprises are also covered.

DEFINITIONS

Water supply includes the total volume of water used in supplying enterprises/trade companies, irrespective of whether it was used for own purposes or sold to other users. The volume of water used is determined by using a water meter, or otherwise, the volume of abstracted water is estimated according either to standards or to the technological process for a particular activity. Data on water supply are given according to the water origin: from the public supply system, other systems or own water supplies, providing that own water supplies include abstractions from the ground, springs, watercourses, lakes, reservoirs or the sea.

Waste waters include all amounts of water treated as waste water after being used in the reporting year. Waste waters do not include water used for production of hydroelectric power.

Water utilisation includes the total volume of water used by a reporting unit for its own purposes in the period of one year. It comprises the volume of water used in technological process (production and cooling as well as water spent in the process of production or in the process of cooling), for sanitary purposes and other purposes.

Treatment of wastewater in any non-public treatment plant, e.g. industrial wastewater treatment plants or treatment facilities of hotels, army camps etc., that do not fall under Independent Treatment. Excluded from "other wastewater treatment" is the treatment in septic tanks.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс / Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта / E-mail: bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница / Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара: мр Велимир Јукић, Директор
Person responsible: MSc. Velimir Jukić, Director

Саопштење припремио: мр Мирза Агић
Prepared by: MSc. Mirza Agić

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
